

Päivälehti

N:o 251 – 29.10.1890

Haapojan juttu.

Haapojan juttu oli tänään toisen kerran esillä. Kadut raastuwan edustalla oliwat täynnä utelijaita katsojia. Sisään ei kuitenkaan ketään laskettu. Kaikki owet sulki poliisi. Jotenkuten pääsi sentään pienempi määrä yleisöä, jotka istuntohuoneesta erotettiin owen eteen asetetun pöydän kautta. Oikeus istui tällä kertaa waltuuskunnan taloushuonetta wastapäätä olewassa pienemmässä salissa, jonne ei laskettu muita wieraita kuin sanomalehtimiehet.

Kun Haapoja oli tuotu sisään ja hänen molemmille puolilleen asetettu kaksi wangingwärtijaa, alkoi poliisin pöytäkirjan lukeminen ruotsiksi. Sitä tahtoi kuitenkin häiritä ulkona porstuassa wuoroon riitelewä ja wuoroon naurawa yleisö.

Tuomarin täytyi kehoittaa siiwoon käytöseen ja uhata owien sulkemisella. Kun ei kiellostä ollut apua, suljettiin owet. Kun Haapoja oli ilmoittanut ymmärtäneensä ruotsiksi luetun poliisipöytäkirjan sisällön syntyi oikeuden puheenjohtajan, oikeusraatimies Palmgrénin ja syytetyn wälillä pääpiirteissään näin kuuluwa keskustelu:

– Sanokaa nyt, Matti Haapoja, todenmukaisesti, kuinka kaikki on tapahtunut?

– Eikö se ole tuossa jo kerrottu? (wiitaten kädellä paperia pöydällä).

– Se on siis totta kaikki?

– Arwattawasti on se niin. Minä olen murhan tehnyt ja tunnustanut eikä tässä tarwitse wieraitamiehiä.

– Kadutteko te tekemänne rikoksen? Se mahdollisesti woisi liewentää rangaistustanne.

– Mahdotonta liewentää. Ei teillä pykälät piisaa rankaisemaan minua, niinkuin ansioni olisi.

– Teillä oli siis aikomus tappa hänet? (Ei wastausta.) – Te teitte sen siis aikomuksesta?

– No, aikomuksesta.

– Mistä syystä te tahdoitte panna hänet hengiltä? Kuinka syntyi teissä tuo päätös?

– Johan minä olen sanonut, että ilman ehdotta murhasin hänet. Mitä siitä sen enempää kysytee?

– Tällä nuorallako hänet kuristitte?

– Eihän nuora tiedä puhua, minähän tässä juttelen. Minä olen syypää.

– Joko siis aamulla kun olitte Jemina Salon luona...

– Kuka on sanonut, että minä aamulla olin..

Haapojan juttu.

Haapojan juttu oli tänään toisen kerran esillä. Kadut raastuwan edustalla oliwat täynnä utelijaita katsojia. Sisään ei kuitenkaan ketään laskettu. Kaikki owet sulki poliisi. Jotenkuten pääsi sentään pienempi määrä yleisöä, jotka istuntohuoneesta erotettiin owen eteen asetetun pöydän kautta. Oikeus istui tällä kertaa waltuuskunnan kokoushuonetta wastapäätä olewassa pienemmässä salissa, jonne ei laskettu muita wieraita kuin sanomalehtimiehet.

Kun Haapoja oli tuotu sisään ja hänen molemmille puolilleen asetettu kaksi wangingwärtijaa, alkoi poliisin pöytäkirjan lukeminen ruotsiksi. Sitä tahtoi kuitenkin häiritä ulkona porstuassa wuoroon riitelewä ja wuoroon naurawa yleisö.

Tuomarin täytyi kehoittaa siiwoon käytöseen ja uhata owien sulkemisella. Kun ei kiellostä ollut apua, suljettiin owet. Kun Haapoja oli ilmoittanut ymmärtäneensä ruotsiksi luetun poliisipöytäkirjan sisällön syntyi oikeuden puheenjohtajan, oikeusraatimies Palmgrén'in ja syytetyn wälillä pääpiirteissään näin kuuluwa keskustelu:

se oli edeltä puolen päiwän k:lo 11.

– Niin no, k:lo 11.. joko silloin olitte tekonne päättäneet?

– Ei tarwitse sen enempää kysyä, kun jo tiedätte että, minä aikomuksesta...

– Kääskikö wainaja teidän tulla illalla takaisin?

– Mitä enää wainajan puheista! Ei hän tiedä enää mitään.

– Näittekö hänen luonaan omaisuutta ensi kerran käydessänne?

– Mitä warten kaikkia kysellä. Kun minä ker-
ran sen juhlallisesti omistan.

Tästä tuomari koettaa selittää että hänen wir-
kawellollisuutensa on kysellä kaikki asianhaarat.

– Wastatkaa siis koreasti, oliko teillä mieles-
sänne ryöstö? Myönnätekö sen?

– Jaa, minä myönnän! – Mutta minä pyydän,
että se, joka minut wei sinne, tulisi tänne. Hän on
waikuttanut siihen. Minä annoin hänelle wapau-
den ajaa minne tahansa. Hän on edeswastauksen
alainen.

Tuomari huomauttaa että ajurit owat yleensä
ajamista warten ja että puheena olewa ei siis woi
mitenkään olla edeswastauksessa Haapojan teosta.

– Kyllähän minä sen tiedän, ett’ei hän lain
mukaan ole syypää. Te menettelette luonnollisen
lain mukaan, mutta se woi sattua hengen maail-
man lakien mukaan (?).

Tämän wälikeskustelun jälkeen tullaan taas
itse asiaan. Tuomari kysyy, oliko Haapoja päih-
tynyt naisen luona nauttimistaan juomista. Sii-
hen Haapoja wastaa ett’ei sitä sen wertaisesta
woi päihtyä. Ja vielä kerran kehoitettuaan hän-
tä wastaamaan kaikkiin kysymyksiin, kysyy hra
Palmgrén.

– Onko totta, että tuo nainen otti rahat kuk-
karostanne?

– Ei hän ole mihinkään syyllinen. Ei ole mi-
tään ottanut. – Eikö woi jo yhdellä kerralla uskoa?

– Mutta te äsken sanoitte toisin, kun myönsit-
te poliisipöytäkirjan oikeaksi. Sen mukaan olisit-
te tehneet tekonne siksi, että teiltä wiettiin rahat.

– Ihminen woi muuttua. Maailmassakin woi
paljo muuttua. Ne owat kuwitusajatuksia nuo,
mitä on ennen puhuttu. Se on totta mitä nyt sa-
non.

– Mutta mikä oli siis syynä siihen, että hänet
kuristitte?

– Jos olisin wiisaampikin, en woisi sitä sa-
noa. En woi muuta sanoa kuin että omistan juh-
lallisesti, että olen murhannut.

– Oliko se äkkinäisesti tehty?

– Oliko äkkinäisesti! Kun minä omistan sen
aikomuksesta tehneeni!

– Oletteko olleet omantunnon waiwoissa te-
ostanne? Luuletteko saawanne anteeksi siltä, joka
kaikki näkee ja tietää?

– Wissiin kai olen saanut luotettawasti an-
teeksi.

– Ja tahdotte tulla rangaistuksi?

– Tawallisesti, niinkuin pahantekijä. Mutta
en minä vielä pyydä lopullista päätöstä. On sitä

wielä muutakin, ei tähän asiaan, waan Siperiaan
kuuluwaa. Kirjoittakaa ylös, niin minä puhun.

Ja Haapoja kertoo uudesta tähän asti tunte-
mattomasta murhasta Siperiassa.

Sen oli hän tehnyt Tomskin kaupungissa
yöllä wiime joulukuun 19 tai 20 päiwää wasten.
Murha oli tapahtunut kaupungin sisällä olewal-
la autiolla paikalla sotawäen kasarmin takana.
Aseena rewolweri, ostettu Tomskin maakasiinis-
ta. Syynä siihen halu ryöstää. Saaliina 170 ruplaa,
jotka oli miehellä sitä ennen nähnyt. Murhattu oli
wirolainen, sukunimeä ei muistanut, mutta risti-
mänimi oli Jaakko. Rahat saatuaan lähti hän pois
kaupungista ja meni Priissaan. Harjoitti sielläkin
pahuutta.

– On niitä muitakin, mutta niitä ei ole tarwis
tässä sanoa. Ne tulee siellä selwemmin esille, kun
kerran siellä ollaan.

Eikä Haapoja anna sen enempää selkoa teois-
taan Siperiassa, jonne hänellä siis näyttää olewan
halu taas päästä takaisin.

Tämän tutkinnon jälkeen, joka on klo ½11-
12, kutsutaan todistajat sisään ja tekewät walan-
sa. Heidän kuulustelunsa lykättiin kuitenkin klo
2:een, koska oikeus sattuneista syistä keskeytti
istuntonsa siksi aikaa. Todistajiksi oli haastettu
poliisikomisario Airaksinen, salapoliisit Torniai-
nen ja Sjöblom, ajuri Tomasson, kauppa-apulai-
set Stenroos ja Björnman, naiset Eriksson, Winq-
wist, Hilda Filander, Katariina Muinonen ja Saik-
ko. Ainoata asianosaista Jemina Salon miestä ei
oltu tawattu.

Asian käsittely alkoi taas klo 2 ja jatkuu par-
haallaan lehteämme painoon pantaessa.

Päivälehti

N:o 252 – 30.10.1890

Haapojan juttu II.

Kun istunto eilen klo 2 j. pp. Taas oli uudelleen
alkanut parin tunnin wäliajan kuluttua, kuulus-
teltiin ensiksi kaikki todistajat. Ne eiwät kuiten-
kaan tienneet asiaan mitään muuta kuin mikä jo
sanomalehtien kautta on tullut kuuluksi.

Kuulustelun loputtua syntyi tuomarin ja Haa-
pojan wälillä keskustelua kaikellisista asioista.

Tuomari: Ehkä te nyt sanotte koreasti, missä
tarkoituksessa ostitte tämän nuoran? Hewosiako
warten wai mitä ja joko teillä oli päiwällä ajatus

tappaa?

Haapoja: Johan minä olen tunnustanut kaikki, mitä te enempi waaditte? Aikomuksestahan se oli, johan olen sen sanonut!

Tuomari: Ettekö muista, että ostitte nuoraa kahdesta puodista?

Haapoja (iwallisesti): No, jos tämä olisi niin iso asia niin omistaisin niitä ostetuksi vaikka wiidestä.

Oikeuden pöydällä oli paitse Haapojan ja murhatun tawaroita m. m. myöskin Haapojalta otettu wenäjänkielinen todistus, jonkinlainen papinkirja.

Tuomari: Oletteko ottaneet tämän wai oletteko sen saaneet?

Haapoja: En ole juuri ottanut enkä saanutkaan. Se lie joutunut waan muuten käsiini.

Tuomari: Käytittekö sitä tullessanne missään ja mitä warten?

Haapoja: No, tulihan sitä aina käytetyksi, eikä kukaan sitä siellä Wenäjällä tarwinnut paljon pelätä, että olisi osattu lukeakaan... kunhan oli paperia...

Tuomarin kysymykseen, mistä woisi saada Matin oikean papinkirjan, wastaa

Haapoja: Sen kai saatte – Siperiasta!

Hewoswarkausjuttu Heinolan markkinamatkalla tulee puheeksi.

Haapoja kysyy, otetaanko se asia erittäin esille hausjärwellä.

Tuomari selittää, että sitä asiaa saadaan tiedustella paikkakunnan wiranomaisilta.

Haapoja: Tämä juttu nyt kuitenkin lankee niin kuin wähen ulkopuolelle tätä minun markkinaista asiaa, ja mulla olisi niin paljon näitä tällaisia pieniä asioita, jos niitä kaikkia tässä ruwettaisi tutkimaan.

Tuomari: Miksi Haapoja lähti Siperiasta pois? Oliko koti-ikäwä?

Haapoja: Eipä hänestä niin tiedä ikäwästäkään. Tuli sielläkin Siperiassa sekaannutuiksi kaikellaisiin pahuuksiin, joita täytyi lähteä wäistämään.

Tuomari: Kenenkä luona Haapoja asui tultuaan Helsinkiin?

Haapoja: Ne nyt on nämä taas niitä pieniä asioita.

Tuomari: Ehkä tässä murhassa on joku osallinenkin, kun ei Haapoja tahdo sanoa missä on asunut?

Haapoja: Ei millään muotoa! Kellekäs minä olisin näistä kertonut. Eihän minua kukaan täällä tunne. En minä enää aikonut antautua täällä pahuuteen ja sentähden oli meininki lähteä Ameriikkaan. Mutta nyt olen tullut huomamaan, että minun on mahdoton olla pois pahuudesta.

Tuomari: Tulitteko jalkasin koko matkan Siperiasta?

Haapoja (naurahtaen): Kuka sitä semmoista matkaa lähtisi jalkaisin kulkemaan! Onhan niillä kulkuneuwonsa sielläkin.

Tuomari: Eikö matkalla kysytty nimeä?

Haapoja: Kukapa sitä nimeä olisi tullut kyselemään.

Tuomari: No, rahaa kai piti olla myös?

Haapoja: Arwattawasti!

Tuomari: Eikö teillä ollut Siperiassa aikomus tehdä parannusta, kun sinne pyysitte päästäksenne?

Haapoja: Kyllä siellä parannuksen teko on hywin waikeata!

Tuomari: Ettekö käyneet siellä kirkossa ja papin puheilla?

Haapoja: Ei se kirkkokaan elätä.

Lopuksi tiedusteli tuomari wielä, millä tawalla Haapoja oli elättänyt itseään täällä ja saanut rahoja, ennenkuin murha oli tapahtunut. Oliko ollut työssä?

Haapoja kertoi osaawansa puutyötä ja olleensa weistämässä hirsii Wennholmassa ja myöskin työskennelleensä laiwain lastauksessa. Mutta kysymykseen, kenen luona hän täällä oli asuntoa, wastasi hän, että se oli niin ”pieni asia”.

Yleisen syyttäjän pyynnöstä päätettiin asia wielä ottaa esille marrask. 12 p:nä, johon mennessä koetettaisiin saada selkoa Haapojan Nurmijärwellä tekemästä hewoswarkaudesta sekä kutsua oikeuteen Jemina Salon mies.

Koko ajan istui oikeussalissa neiti Mathilda Wrede, joka on wankilassa käyden koettanut saada pahantekijän sydäntä heltymään. Haapojan alakuloinen ja werrattain nöyrä käytös lienee osaksi luettava neiti W:n vaikutuksen ansioksi.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu **Sanomalehdet** Pienpainatteet Aikakauslehdet Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu **Selailu** Haku Tarkennettu haku Artikkelihakemisto Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L